

Ställningstagande:

Nya tekniska hjälpmedel

Bakgrund

Den tekniska utveckling av hjälpmedel går hela tiden framåt där möjligheterna att lättare kunna mäta blodsockernivåer och tillföra insulin ständigt utökas. Utvecklingen innebär att huvudmännen för sjukvården inte alltid hinner utvärdera och ta ställning i den takt som många användare hade önskat.

Några exempel på nya tekniska hjälpmedel som finns på marknaden idag eller som är under utveckling:

- CGM - kontinuerlig glukosmätning
- SAP - kombinerad kontinuerlig glukosmätning och insulinpump
- Patch pumpar - slanglösa insulinpumpar
- Closed loop - pumpar med automatisk tillförsel av insulin

Diabetes är en sjukdom som kräver ett stort ansvar från den enskilde individen dygnet runt. Hjälpmedel kan bidra till bättre medicinska resultat men de kan även bidra till att öka livskvalitén, något som är oerhört viktigt med en så krävande sjukdom som diabetes kan vara.

Det vetenskapliga underlaget innehåller idag luckor då det saknas studier som i tillräcklig omfattning påvisar effekten av vad användandet av dessa hjälpmedel medför för vinster både för den enskilde och för samhället. SBU har ändå kunnat påvisa att personer som använder sig av kontinuerlig glukosmätning är betydligt mer nöjda med sin behandling och att deras HbA1c förbättras, åtminstone på kort sikt.

Diabetesförbundet har genom kontakt med medlemmar fått indikationer på att man inom diabetesvården idag är återhållsam med att förskriva tekniska hjälpmedel. Diabetesförbundet anser att motiverade personer som efterfrågar tekniska hjälpmedel ska få möjligheten att testa dessa för att på så sätt kunna ta ett större ansvar för sin sjukdom.

Att inte fler får möjligheten att testa och använda nya hjälpmedel är för förbundet oroväckande. Om människor med diabetes inte tillåts använda nya hjälpmedel minskar underlaget till forskningsstudier vilket minskar möjligheterna till utvärdering och uppföljning. Detta kan i sin tur påverka chanserna till svenska studier negativt vilket i förlängningen ger en försämring för flertalet människor med diabetes i Sverige.

Huvudbudskap

Diabetesförbundet anser att alla som vill, i samråd med vårdpersonal, ska få möjligheten att använda nya tekniska hjälpmedel.

Detta för att:

- Det ger en ökad tillfredställelse av behandlingen
- Användaren får en ökad livskvalitet
- Öka tryggheten hos användaren då risken för hypoglykemier minskar
- Lättare kunna identifiera orsaker till ett svängande blodsocker
- Underlätta blodsockerkontrollen för föräldrar till barn med typ 1-diabetes

Tidigare ståndpunkter

Rätten till kostnadsfria hjälpmedel är en fråga som Diabetesförbundet lyfter i idéprogrammet. Idéprogrammet är tydligt med att behovsbedömningen för hjälpmedel först och främst ska utgå från den effekt som dessa kan tillföra den enskilde individens livskvalitet.

Kontakt

Talespersoner för frågor kring tekniska hjälpmedel:

Fredrik Löndahl, ordförande Svenska Diabetesförbundet, 08-564 821 02,
ordf@diabetes.se

Kontaktperson på kansliet:

Lillemor Fernström, vårdpolitisk utredare, 08-564 821 15,
lillemor.fernstrom@diabetes.se

Ansvarig skribent för ställningstagandet:

Annika Karlsson, kommunikatör

När vi måste hänvisa vidare:

Sophie Werkö, projektledare och ekonomie doktor vid SBU, werko@sbu.se

Frågor och svar om innovativa hjälpmedel

Vad kostar det?

Den genomsnittliga årskostnaden för respektive hjälpmedel är:

- Injektionsbehandling: 18 600 kronor/patient
- Insulinpump: 18 600 kronor/patient*
- Patchpump: 23 100 kronor/patient*
- CGM: 32 300 kronor/patient*
- Teststickor: 4 300 kronor/patient
- SAP: 51 000 kronor/patient*

* Kostnader för utbildning, uppföljning, insulin, infusionsset, ampuller, batterier och/eller sensorer tillkommer.

Kan den höga kostnaden motiveras ur ett samhällsperspektiv?

Ja. Utan underlag kan inga vetenskapliga studier påvisa effekten av hjälpmedlen ur ett längre perspektiv.

Referenser

Kontinuerlig subkutan glukosmätning vid diabetes, SBU alert-report nr 2013-04, www.sbu.se/201304

Kunskapsunderlag om insulinpumpar och CGM, TLV, 2013, Diariernr: 3878/2012